

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonikorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXVIII. De Ecclesijs, & Monasterijs Canoniorum Regularium existentibus
in Archiepiscopatu Taurinensi, & Principatu Pedemontano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

In loco Vizulani, quod eodem Marchione ordi-
natum est, in vicorum regularium D. Augustini adifi-
cavit, habens ex proventibus singulo anno
dicatos 6000, quod monasterium nunc videtur
desertum, & illius bona commendata.

In eadem Dicecesi est antiquus Prioratus S.
Andree de Castellato nuncupatus propè Castrū
S. Salsatoris, olim membrum congregationis
Mortariensis, ve colligitur ex privilegio Urbani
III facti Nicolai Præposito Ecclesie S. Crucis
Mortariensis, & illius fratribus ealend. Julij 1187.
hic Prioratus per Sixtum IV, vnitus fuit Præpo-
situræ S. Marie de Castello Alexandrie per suas
datas ealend. Februarij anno 1482.

In eadem Dicecesi Castellensis est Prioratus S.
Agathe Pontis Sture membrum S. Crucis Mor-
tariensis, cuius Prior nomine frater Zaninus Ca-
pitulo Generali congregationis prædictæ anno
1428 Dentonæ celebrato, interfuit, nunc mona-
sterio S. Marie de Creta vnitus, habet annexam
curiam annuatim. manet in eo Prior cum vno
conuicte.

In Dicecesi Albensium erat monasterium S. Petri
de Ferraria vocatum, cuius Præpositus in Ca-
pitulo Provinciali Papiæ anno 1340. celebrato
creatus fuit. Visitator monasteriorum, & Eccle-
siarum, & locorum conuentualium in Episcopa-
tibus, & Dicecesibus, Albensium, Astensium, Taurinen-
sibus, & Dicecesibus, Albensium, Astensium, Taurinen-
sibus, & in tota Liguria, nunc commen-
datum, & canonicis omnino desitutum.

In eadem Dicecesi est Archiepiscopatus S.
Petri ad Nivum cum capellis S. Michaelis, & S.
Iuliani, membrum S. Crucis Mortariensis, cuius
Archiepiscopus eidem Capitulo Generali anno
1428 interfuit, nunc vnitus monasterio Abba-
tiæ S. Marie Nouæ Astensium nollæ congrega-
tionis.

In eadem Dicecesi recenseatur Prioratus S. Ste-
phani membrum congregationis S. Laurentij
Castrū Vltij, cuius fit mentio in privilegijs Alex-
andri III. eidem monasterio S. Laurentij conce-
sus anno 1172. & 1181.

In Dicecesi Aquisinensi erat Prioratus S. Thomæ
cum pertinentijs & capellis suis. Item Prioratus
S. Michaelis de Ripalta cum Ecclesia S. Georgij
de montibus, omnes spectantes ad Præposituram,
& congregationem S. Laurentij de Vltio, quorū
in dicta privilegijs Alexandri III. & Lucij III.
mentio specialis habetur.

In eadem Dicecesi Aquisinensi Prioratus S. Ioa-
nis de Nicia Palæarum alias, apud Laueras, et ac
membrum Congregationis Mortariensis, cuius
Prior nomine frater Adocodatus de Tirionibus
vltimo capitulo Generali interfuit, nunc com-
mendatus, quidā clericus secularis in nostris Co-
munijs Generalibus anno 1592. celebratis de illo
ad suorum nollæ congregationis resignando
tractatum habuit, sed cur tractatus effectum ha-
bere non potuerit, incomptum habeo.

In eadem Dicecesi erat Prioratus S. Trinitatis
apud Gamundiam, cum Hospitali S. Rainerij sibi
vnito, cuius in privilegio Eugenij III. Præposito,
& canonicis Mortariensibus concessio fit mentio.
modo commendatus, & canonicis omnino de-
stitutus.

CAPVT VIGESIMVM OCTAVVM.

De Ecclesijs, & monasterijs Or- dinis Canonicorum Regula- riū in Archiepiscopatu Tau- rinensium, & Principatu Pede- montium consistentibus.

Ecclesiam Taurinensem olim
Episcopalem, nunc Metropo-
litana superioris seculo, & in
antea regularem fuisse, ac in ea
canonicos sub B. Augustini regu-
la viuentes degisse, ostendit
Practica, siue formularij Cancellariæ Romanæ Apostolicæ edita sub Alexan-
dro VI anno vndecimo sui Pontificatus, & Ro-
mæ impressa apud Ioannem de Besicken anno
Domini 1503. nam fol. 120. pag. 2. ponens formā
titulorum, qui præmittendi sunt in literis Apo-
stolicis, quæ diriguntur ad canonicos regulares,
in hunc modum exemplificati: *Dilecto filio 100000
an. canonico Ecclesie Taurinensium Ord. S. Augustini.* Et
notandum, quod omnia exempla canonicorum,
& Ecclesiarum regularium, quæ ponuntur in di-
cta Practica, quæ plurima ibid. intueri licet, po-
nuntur in personis & locis, quæ verè, & propriè
erant Ordinis D. Augustini, vt patet inductione
per singula, quare non est dubium, ipsam Eccle-
siam Taurinensem vsq; ad Alexandrum VI. no-
mine saltem, ac titulo regularem extitisse. Porro
in Dicecesi Taurinensi multæ recenseatur colle-
giæ canonici ordinis, quæ tamen ferè omnia vel
cladibus bellorum, vel hominum incuria corruerunt,
& illorum bona vel ad alios ordines, vel ad
manus secularium personarum deuenerunt, nam

In Dicecesi Taurinensi in oppido Cherij erat
præpositura S. Andree cōgregationis Mortari-
ensis, quam fundauit Magister Rolandus Domini
Papæ Capellanus, & dicti oppidi oriundus, hic
enim pius, & venerabilis sacerdos eum vnicus fi-
lius, & hæres parentum suorum existeret, pro
remedio animæ suæ, & parentum suorum, de bonis
per propriam industriam acquisitis, ac etiam ex
paterna hereditate, circa tempora Alexandri III.
monasterium canonicorū sub inuocatione S. An-
dree in dicto oppido fabricauit, quod optimis
redditibus dotati canonicis S. Crucis Mortari-
ensibus statim obtulit, statuens ibi certum numerū

canonicorum, ad diuina officia perpetuis futuris temporibus inibi celebranda, & ad dictam Ecclesiam regendam, initis etiam cum communitate Cherij certis pactis, & cōventionibus, quæ dicta communitas promisit inuolubiter obseruare, & iura ac possessionem dicti monasterij pro viribus tueri, quæ omnia fuerunt per Sedē Apostolicam firmata, scripturis authenticis in Archiuis dictæ communitatis per multos annos seruatis, quæ nunc forsan ibidem referuntur. Tenent ut Mortarienses canonici dictam Ecclesiam multis annis: Verum seuiete diro schismate, quod anno 1378. inchoatum vsq; ad 1427. durauit, eum ferè omnia monasteria regularium collaberentur, & personis regularibus destituerentur, ipsa quoque conuenienti canonicorum numero est delituta, remanente ibidem Præposito nomine Antonio, viro simplici, ac senex, quæ Abbatissa cum monialibus S. Mariæ de Stiuolato eiusdem loci Cherij blanditijs illexerunt, vt absque licentia Præpositi Mortariensis ad illarum fauorem Præposituram resignaret, & ita per subreptionē à Ioanne XXIII. Pontifice in schismate creato eandem Præposituram sibi vni impetrauerunt anno Dni 1413. Verum cum de nullitate vniōis dubitaretur, iterum pro illius confirmatione Domino Papa Eugenio supplicauerunt: sed cum monasterium Mortariense cum omnibus suis membris fuisset nostræ congregationi vnitum, Rector Generalis anno 1456. pro dicta Præpositura recuperanda litem inchoauit, sententiam fauorabilem obtinuit, à qua per Abbatissam, & moniales fuit ad Sedem Apostolicam appellatum, ac eidem exposito, quod ipsa moniales à quadraginta annis, & supra fuissent in pacifica possessione dictæ Præposituræ, obtinuerunt à Calisto III. rescriptum ad Episcopum Taurinensem, & Præpositum Taurinensem, & S. Mariæ de monte, Calerio, quatenus confulto de pacifica possessione quadragenaria, illas in d. possessione manerent, & parti aduersæ silentium imponerent. Præpositus verò Taurinensis sine legitimis probationibus, & contra rei veritatem eas quadragenaria pacifica possessione mansisse declarauit, à qua sententia per nos ad Sedem Apostolicam appellatum, & negotium in longum tempus protractum. Caterù superuenientibus guerris nostris ad alia intenti re inconfectam dimiserunt, & dicta Præpositura est amissa, sicut alie quamplures, quæ vel ad laicos transierunt, vel beneficia clericorum secularium sunt effecta, & hæc omnia ex authenticis scripturis Romæ in nostro monasterio S. Mariæ de Pace seruatis sunt de prompta.

II.

In eadem Dicecesi erat altera Præpositura sancti Andree de Braida in capitaneatu tamen Astensi, & membrum eiusdem congregationis Mortariensis. Hanc præposituram siue alias Prioratum sub Calisto II. Robaldus miles fundauit, & canonicis Mortariensibus obtulit, eamque Cali-

lius II. sub protectione Sedis Apostolicæ recepit. meminit illius Innocentius II. in priuilegio Præposito & canonicis Mortariensibus anno 1134. concessio, ac etiam Urbanus III. & Ioannes XXII. fuit autem dicta Præpositura successiuis temporibus semper à Præposito Mortariensi, diu vacabat, collata vsq; ad annū 1497. quo anno defuncto D. Georgio de Marchelis, Præpositus Mortariensis illam cōtulit cuidam D. Bernardo canonico eiusdem monasterij Mortariensis: Verò Cardinalis tituli sancti Clementis tunc Episcopus Taurinensis vigore indulti à Sede Apostolica sibi facti eam contulit cuidam Magistro Stephano de Zaramellis abbreviatori, & sollicitatori literarum Apostolicarum, & vtraque collatione ab Alexandro VI. per signaturam supplicationis firmata, beneficiū factum fuit litigiosum, sed D. Bernardus sententiam fauorabilem obtinuit in Curia Romana, à qua cum fuisset appellatus, neque Præposituram obtinuit in forma gratiæ de an. 1502. ex authenticis scripturis in nostro Archiuis Romano reperitis: postea supplicatum fuit Domino Papa, vt dicta Præpositura vinceretur Ecclesie S. Syluestri Ciuitatis Astensium, supportis tamen oneribus curæ animarum.

In Ciuitate Taurinensi erat conuentus canonicorum regularium congregationis S. Laurentij de Vitio, & alter conuentus eorundem canonicorum regularium in Dicecesi Taurinensi, & alie viginti circiter Ecclesie, oēs ferè parochiales, eundem congregationis S. Laurentij, quorū fit mentio in priuilegijs Præposito, & canonicis dictæ Ecclesie per Summos Pontifices concessis, præsertim in priuilegijs Alexandri III. anno 1174. & Lucij III. 1183. euasatis.

In eadem Ciuitate Taurinensi est præcipuum collegium sacrum Virginium S. Crucis nuncupatum nostræ congregationis, quod celebri fama sanctitatis floret.

IN Castro Vitij vulgo Orso Dicecesi Taurinensi, sed in Delphinatu positi, est supra dicta Præpositura S. Laurentij, quæ olim erat caput congregat: nam in actis Capituli Generalis dictæ Congregat. anno 1442. celebrati, viginti septem Prioratus cum suis familijs sub se habuisse reperitur. Huius Præposituræ fundationem Iacobus Philippus Bergomensis lib. 12. supplemento sub anno 985. refert in Marchionibus Momis Petrati: Verum ex relatione canonicorum illius Ecclesie nunc ibidem commorantium, tem se habuisse inferius dicemus. Viget nunc etiam in eadem canonica regulare institutum, licet aliquantulum relaxatum.

In Castro Seutis, quod olim Seuciam vocatus reperio, in finibus Italix, & Delphinatus Præuincie Galliarum, est Ecclesia S. Mariæ canonicorum regularium Ordinis S. Augustini dictæ congregationis S. Laurentij de Vitio, quam Ecclesia Ca-

libertus Episcopus Taurinensis anno 1065. dictis canonicis S. Laurentij, ac illorum Præposituræ vniuit, quæ in Castro Seutis vicem gerebat canonicis, & Ecclesie Episcopalis.

In eodem Castro Seutis est Præpositura conuentualis nostræ congregationis S. Iustini nuncupata, quæ anno 1057. ab Adalaida Manfredi, & Bertra Seutis Marchionum filia, qui eam prius inchoauerant, ad perfectum reducta, prædictis canonicis S. Laurentij fuit donata, quibus post aliquos annos D. Benedicti Monachi successerunt, tandem ad Canonicos Regulares reuersa, nostræ Congregationi ab annis circiter quadraginta est vnita. Iacent in Ecclesia S. Iustini multa corpora Sanctoꝝ, de quibus in congregatione Laurentij fulius dicemus.

In ciuitate Salutarum ex actis dicti Capituli congregationis S. Laurentij anno 1142. habiti, erat Prioratus Conuentualis dictæ congregationis, cuius Prior cum tribus canonicis eodem capitulo adfuit.

In oppido Auilianico eiusdem Dicecesis, vt putant alii Prioratus dictæ congregationis, cuius Prior cum tribus canonicis eodem capitulo similiter interfuit.

In oppido Ruelli Marchionatus Salutarum erat alius Prioratus, cuius Prior cum quinque canonicis dicto capitulo interfuit, & forte plures alij Prioratus in eisdem actis nominati in districtu dicti Marchionatus, vel in finibus Pedemon-

Astensis Ecclesia cathedralis ab institutione regularis, ac in ea instituta regularis per longa tempora viguerunt, si vera sunt, quæ de illa Ioannes Philippus noster lib. 3. cap. 23. scribit, suo tempore adhuc superfuisse illius Dormitorium, & Cellas Canonicorum.

In ciuitate Astensi est Conuentus Abbatiale S. Mariæ Nouæ nostræ congregationis, quod prius erat Prioratus congregationis Mortariensis, sed vniuit nostræ congregationi per Sixtum IV. anno Domini 1473. Abbatiali dignitate ornatus per Pium IV. de quo in congregat. Lateranensi.

In Dicecesi Astensi apud castrum S. Martini est Prioratus S. Mariæ cum capella S. Martini annecto, olim membrum congregationis S. Crucis Mortariensis, & per canonicos dictæ congregationis regis solutus vsque ad ann. 1498. quo anno defuncto fratre Carolo de loco Gouoni, vicario canonico dictæ congregationis, nobiles de Saluto tunc Domini locorū Gouoni, & S. Martini dictum Prioratum occupauerunt, afferentes eam Præpositus Mortariensis quemdam D. Mattheum Astensem nostræ congregationis canonicum dicti loci Priorem instituisse, illi ab aduersa possessione eum violenter impediuerunt, tandem concordatum fuit cum dictis nobilibus

nibem

de Solaro
si mona
cos tritic
rent: & P
rentiensi
reccioni
tentum.
E Ccl
instituta
D. Am
Stenus n
In ciu
tiale S. A
cherijs a
Villis, &
ter omnia
nostra co
ne, & pro
In ead
tialis S. C
sis, cuius
cos Mort
1480. vel
tiam frat
nepotis,
renibus
pali appl
S. Clara
In ead
lomei sul
cuiusdam
nes asser
catu ere
poredien
tariensis
Mortarie
positi Mo
tant liter
Archiep
nonici R
annum sal
Verum ing
canonici,
lud tandem
mendatis,
Iesuatis, qu
Prope e
referente,
Ecclesia S.
rix Crema
alij Eccles
In Dice
rix apud B
sis, cuius m
nasterij Mo
ille quoque

Albertus Episcopus Taurinensis anno 1065. di-
ctis canonicis S. Laurentij ac illorum Præpositu-
re vniuersi, quæ in Castro Seculæ vicem gerebat
matricis, & Ecclesiæ Episcopalis.

In eodem Castro Seculæ est Præpositura cõ-
uentualis nostræ congregationis S. Iustii nuncu-
pata, quæ anno 1077. ab Adalaida Manfredi, &
Bertræ Seculæ Marchionum filia, qui eam prius
inchoauerant, ad perfectum redacta, prædictis
canonicis S. Laurentij fuit donata, quibus post
aliquot annos D. Benedicti Monachi successerunt,
nostræ Congregationis ab annis circiter quadra-
ginta est vniuersa. Jacent in Ecclesia S. Iustii multa
corpora Sanctorum, de quibus in congregatione
Lateranensi fufius dicemus.

In ciuitate Salutarium ex actis dicti Genera-
lis Capituli congregationis S. Laurentij anno
1342. habiti, erat Prioratus Conuentualis dictæ
congregationis, cuius Prior cum tribus canonicis
eodem capitulo adfuit.

In oppido Auilliano eiusdem Diocesis, vt pu-
to, erat alius Prioratus dictæ congregationis, cuius
Prior cum tribus canonicis eodem capitulo si-
militer interfuit.

In oppido Rauelli Marchionatus Salutarium
erat alius Prioratus, cuius Prior cum quinque
canonicis dicto capitulo interfuit, & forte plures
alij Prioratus in eodem actis nominati in districtu
dicti Marchionatus, vel in finibus Pedemon-
tium erant constituti.

V. Stenſis Ecclesia cathedralis ab institutione
fuit regularis, ac in ea instituta regularia per
longa tempora vigerunt, si vera sunt, quæ de il-
la Iohannes Philippus noster lib. 3. cap. 23. scribit,
suo tempore adhuc superfuisse illius Dormito-
rium, & Cellas Canonicorum.

In ciuitate Astenſi est Cœnobium Abbatiale
S. Mariæ Nouæ nostræ congregationis, quod
prius erat Prioratus congregationis Mortariensis,
suo vniuersi nostræ congregationi per Sixtum IV.
anno Domini 1473. Abbatiali dignitate ornatus
per Pium IV. de quo in congregat. Lateranensi.

In Diocesi Astenſi apud castrum S. Martini
est Prioratus S. Mariæ cum capella S. Martini an-
teca, olim membrum congregationis S. Crucis
Mortariensis, & per canonicos dictæ congrega-
tionis regi solutus vsque ad annum 1498. quo an-
no defuncto fratre Carolo de loco Gouoni, vlti-
mo canonico dictæ congregationis, nobiles de
Solario tunc Domini locorū Gouoni, & S. Martini
dictum Prioratum occupauerunt, afferentes
illum esse de iure Patronatus illorum familiz, &
eam Præpositura Mortariensis quendam D. Mat-
thæum Astenſem nostræ congregationis cano-
nicum dicti loci Priorem instituisse, illi ab ad-
piscenda possessione cū violenter impediuerunt,
tandem concordatum fuit cum dictis nobilibus

de Solario, vt Prioratus eis cederet, & illi vice ver-
sa monasterio S. Mariæ nouæ Astenſis octo sac-
cos tritici, & duo plaustra vini quotannis folue-
rent, & Prior de nouo eligendus, Præposito Mor-
tariensi confirmandus præsentaretur, & illius cor-
rectioni subeſſet, & ita supplicatum fuit, & ob-
tentum.

Ecclesiam Vercellenſem temporibus B. Euse-
bii Episcopi, & martyris regulariter fuisse
inſtitutam ostendimus supra cap. 11. autoritate
D. Ambrosij Episcopi Mediolanensis, quæ quo
tempore ab obseruantia Regulari defecerit, hæ-
cenus non vidi.

In ciuitate Vercellenſi est Cœnobium Abba-
tiale S. Andree per Cardinalem Gualam de Bi-
cherijs anno Domini 1224. fundatum Castris,
Villis, & magnis prædijs tributis dotatum, & in-
ter omnia cœnobia illius Prouinciæ præcipuum,
nostræ congregationi vniuersum, de cuius fundatio-
ne, & progressu libro sequenti dicetur.

In eadem ciuitate erat Præpositura conuen-
tualis S. Gratiani membrum S. Crucis Mortarien-
sis, cuius Præpositus per Præpositum, & Canonicos
Mortarienses semper institutus fuerat, vsq; ad
1480. vel circa, quo tempore Sixtus IV. ad insti-
tiam fratris Petri Riarij S. R. E. Cardinalis eius
nepotis, dictam Præposituram canonicis Morta-
riensibus abstulit, & illius bonis mensæ Episco-
pali applicatis, monasterium monialibus ordinis
S. Clare concessit, quæ nunc etiam illud tenent.

In eadem ciuitate erat monasteriū S. Bartho-
lomæi sub titulo Præposituræ, cuius canonicum
cuiusdam Cardinalis S. Ceciliz nepotem, Ioan-
nes aſertus Papa XXIII. anno tertio sui Pontifi-
catus creauit Priorem monasterij S. Laurentij Hip-
poredienſis, quod erat membrū S. Crucis Mor-
tariensis: ea tamen lege, vt dictus canonicus ad
Mortariensem Ecclesiam accedens in canonicū
Mortariensem reciperetur, & sub obedientia Præ-
positi Mortariensis constitueretur, & viueret. Ex-
tant literæ Apostolicæ ea de re confectæ in nostro
Archiuo Romano. Perseuerauerunt autem cano-
nici Regulares in dicto monasterio, vsque ad
annum saltem 1412. teste Augustino Ticinense:
Verum ingruentibus tumultibus bellorum iſdem
canonici, quod extra ciuitatem esset positum, il-
lud tandem deseruerunt, & sic illius bonis com-
mendatis, monasterium concessum fuit fratribus
Iesuatis, qui nunc illud inhabitant.

Prope eandem ciuitatem, eodem Ticinensi
referente, erant Prioratus S. Bernardi, necnon
Ecclesia S. Mariæ de Vezulano, & Ecclesia S. Ma-
riæ Cremaschi, quæ nunc sunt commendata, vel
alijs Ecclesijs vnita.

In Diocesi Vercellenſi erat Prioratus S. Ma-
riæ apud Blanchetam congregationis Mortarien-
sis, cuius mentio habetur in Archiuis dicti mo-
nasterij Mortariensis. Verum ad aliorum manus
ille quoque peruenit.

In ciuitate Vercellensi erat Prapofitura S. Stephani de Ciudadella, quam Paulus III Anno 1536. resignante Bonifacio de Ferreris S.R.E. Cardinali, noſtræ congregationi vniuit. Verum circa annum 1581 cum Sereniffimus Sabaudia Dux ciuitatem, & arcem, intra quam dictum monaſterium erat conſtitutum, in meliorem formam, & magis tutã reformari iuſſiſſet, illud ſolo eſt equatum, ac illius vice Prapofitura S. Iuſti apud Secuſiam nobis vniuit.

Apud Hipporediam ciuitatem erat Prioratus conuentualis S. Laurẽtij, ac mēbrũ congr. Mortarienſis. in dicto Prioratu de anno 1502. adhuc reſidebant canonici Regulares, quo tēpore Auguſt. Ticinẽſis Rector Generalis noſtræ cōgregationis pro reſtitutione dicti monaſterij, vt pote membri congregationis Mortarienſis, quod cum ſuo capite noſtræ congregationi fuerat vniuit, Alexand. VI. preces ſupplices porrexit, licet ob mortem Alexandri ſtatim ſecutam, vniõ ſeu reſtitutio effectum non habuerit, ac exinde ſuccedentibus guerris ipſe Prioratus fuerit canonicis omnino deſtitutus, ac illius bona vel commēdata, vel ſpinae expoſita. Exiit in Archieuiſ. Mortarienſi, ac etiam Romano plures ſcripturæ authenticæ ad dictum Prioratum attinentes.

CAPVT VIGESIMVM NONVM.

De Eccleſijs, & Monafterijs, qua ſunt, vel fuerunt olim in Regnis vtriuſque Sicilia.

Vo tempore B. Gelafius Valerij filius, & S. Auguſtini diſcipulus canonicam inſtitutionẽ, à B. Auguſtino inſtaurata, Romam deferens in Lateranenſi Baſilica plantauit, eodem proſus Sanctiſſimi Epifcopi Quodvultdeus Carthaginẽſis, Gaudioliſi Bitunenſis, cum maxima multitudine Epifcoporum, Sacerdotum, & aliorum clericorũ nauigijs ſine velis & remigijs impoſiti, & ad manifeſtum naufragium ex Africa pulſi, vt Viſitor Vicenſis lib. I. ſcribit, magno Itatorum emolumento ſoſpites Neapolim Campaniæ Urbem, Deo Duces applicantes, eandem Auguſtinianam reformationem primũ in ipſa Ciuitate, ac exinde per alias omnes vtriuſque Siciliae provincias propagauerunt. Nam quod ad Neapolitanã Urbem attinet, duo ibidem clericorum ſecundum B. Auguſtini Regulam viuientium collegia ab illis fuiſſe inſtituta, antiqua illius Eccleſiæ tabularia, necnon etiam ciuitatis monumẽta veriſſimẽ teſtantur, quorum Primum fuit S. Ioannis maioris, quod, vt ſuperius dictum eſt, per Magnum

Conſtantinum ædificatum, & per B. Syſterium Papam, clericis more Apoſtolicò viuientibus ibidem conſtitutis, fuerat dedicatum. Conſtituta verò in eadem Eccleſia S. Ioannis Maioris ipſum S. Quodvultdeum cum multis ſacerdotibus, & clericis ex Africana perſecutione profuſis, ac ea beatiſſimi Patris inſtitutum erexiſſet, illud quoque multis ſeculis in eadem Eccleſia vigiſſimum huiusmodi ipſius S. Quodvultdei, tum Neapolitanæ Urbis hiſtoriz à Ioanne Villano, & Ioanne Antonio Sumuntio exarata, quarum ſupra cap. II. meminimus, apertiffimẽ teſtantur, vt Auguſtinum Ticinẽſem noſtrum omittamus in libello de Origine & Procuſu Chriſtianorum Religionum hæc ſcribentem: *Hi omnes in ſubditam perſecutionem fugientes ſunt in geſtu B. Quodvultdei legitur, Perhibente commigrato ex Africa, & in Eccleſia S. Ioannis Maioris canonicum ordinem creauerunt.* Quo verò tempore diſciplina canonica ibi deſecerit, authentico documento non licet inuenireſſe hoc ſeire parum retulerit. Alterum collegium illud fuit, quod B. Gaudioliſi in ſuburbio eiusdem ciuitatis in ſtrate Neritanum vocatum, in quod cum plerisque ſacerdotibus, & clericis Africanis ſeſe recipiens, ſanctò illudem ſinece quicuit, de quo cum libro primo multa diximus, ſuperſtitiam vitantes, ad illum legentis remittimus, hoc vnum aduertentes, ſibi loſeph Mozzagrugnum, dum ſcribit lib. 7. de rebus geſtis canonicorum regularium: *Eccleſia parua bitun. S. Agnelli Maioris de Neapoli ſua primitus in bitun. B. Virginis fabricata à B. Gaudioliſo Bitunenſi Epifcopo apud Africanæ Epifcopo, cui ad diſta conuenientiam, in eo Abbacum vocatorum conſtituit B. Agnelli, quem à poertia in Dei timore, & vniuerſi ordinis diſtinctas, qui optimi ad vniuerſi amulatores eſſe illud eodem vniuerſaribus, & miris aculis clarior, anno e ſua ſua ſua Domini vniuerſi 1076. die 14. Decemb. ſanctiſſimus à bitun. ſculo migravit &c.* in quibus verbis, quod illius pace ſit dictum, vix tot diſtiones reperiantur, quod errores. Primus, dum putat Eccleſiam à B. Gaudioliſo ædificatam illam eſſe, que nunc ciuitatem S. Agnelli dicitur, quam canonici congregationis S. Saluatoris Bononiensis tenent, nam illa non intra ciuitatem, ſed in ſuburbio, quod Virginum dicitur, fuit exſtruſta, in loco quem fratres Prædicatores tenent, & in quo Eccleſiam ſub inuocatione B. Mariæ de Sanctate nuper exerunt. Vide Baronium in notis ad Martyrologium Romanum ſub die 28. Octob. & Paulum Regium Vici Epifcopum in Vita S. Agnelli Italico idioma deſcripta. Secundus eſt, B. Gaudioliſum monaſterium monachorum inſtituiſſe, eodem ſucceſſu temporum illud ad monachos deuenit, tamen quos ibi S. Gaudioliſus collegium non monachi fuerunt, ſed vel Epifcopi, vel Sacerdotes, & clerici, vt ex hiſtoria Viſitorum ſic liquet. Tertius licet non eius peculiaris, B. Agnelli illius monaſterij Abbatem fuiſſe per

ſum S. Gaudioliſum inſtitutum, quomodo enim vel eſſe potuit, cum S. Gaudioliſus anno 449. Neapolim Epifcopus perueniret, Agnelliſi verò ſecundum Paulum Regium, ſecundum annum 576. ſecundum Paulum Regium, ſecundum Pontificatum S. Gregorij Papæ ſecundum Baroniũ in notis ad Martyrologium die 14. Decemb. obierit Quartus eſt, B. Agnelliſum à S. Gaudioliſo eruditum anno 1076. die 14. Septemb. obierit, quod vel errorem Typographi, vel imperitiam notoria conuincit. II. Rector ſuper dicta collegia, in quibus diſciplina canonica iam ante plura ſecula deſecit, eſt Petrus Aram dicitur, illud; vetuſtiſſimum, quod huiusmodi congregationis Lateranenſis, de cuius antiquitate, & priuilegijs nonnulla in ſequentibus dicemus. Quartum eſt S. Mariæ Pedicripſa noſtræ congregationis, tum loci ſanctitate, tum acris ardentia ac ſublimitate ſuper alia dictæ ciuitatis loca ſituerat ſiſſimum. de quo vide lib. ſequenti in Congregatione Lateranenſi. Quintum eſt, S. Agnelli maioris, quod à B. Gaudioliſo Bitunenſi Epifcopo exſtruſtum Joſeph Montagnanus perpetua aſſertum puto fuiſſe monaſterium monachorum, verum monachis inſtitutum à Leone X. Congregationi canonicorum regularium S. Saluatoris Bononiensis anno 1575. ſua vniuit. Sextum eſt S. Mariæ de Capellis, quod cum ſecundum ordinem D. Benedicci ex libro Taxarũ Apollinarum, eodem Congregationi ſunt conſtituta à Paulo III. anno 1545. die 9. Aprilis. Hæc ſuper dicta Collegia eſt in eadem Ciuitate Collegium ſacrarum Virginum canonifarũ quod S. Mariæ Regine Ceſi dicitur, & numero canonifarum, & generis nobilitate, & morum puritate inter cetera ſacrarum Virginum illius Ciuitatis præcipuum, cuius regimen ſpectat ad Abbatem S. Petri ad Aram, & ad ſuperiores ex noſtra Congregatione. II. IN Diocèſi Nolana, & prope Ciuitatem eſt Veſtorum Conuentualis noſtræ Cōgregationis S. Mariæ ad Paricem vocatus, de cuius fundatione vide ſub ſequenti. In Ciuitate verò Nolana eſt collegium in ſigne canonicarũ noſtri ordinis, quod vulgo collegiũ nuncupatur, fundamẽ illud Comes Nolanus anno 1103. vt ex Archiuis dictæ ciuitatis colligitur. Perſecutus in eo regularis obſeruantia eũ magna laude, & que in illud recipiuntur, ſerẽ oēs nobiles ſunt vel ex ciuitate Nolana, vel etiã Neapolitana. In Diocèſi verò Nolana in oppido, quod Laurum vocatur, eſt aliud collegium canonicarum noſtri ordinis, quod Comitibus Nolanis vxor dicti Comitis paulo ante fundauerat, & mille aureorũ annorum redituibus à prima fundacione dotauerat, quod nunc etiam ſub canonica diſciplina ſtat.